

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— frt
Félévre 6 mesi 3.— »
Negyedévre 3 » 1.50 »
2 hóra 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:
Élyvételnek úrszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. kiadóiroda
ában Budapest, Váci-utca, Oppel
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1889 Január 8

Megjelenik minden vasárnap

8 Gennajo 1889

Fölvívás előfizetésre!

Sok éves lankadatlan kitartásnak következménye, hogy lapunk **nyolczadik évfolyamára** lép. Nem tagadjuk, hogy erős küzdelmek s nem csekély előítélet és akadály legyőzése után értük el azt, hogy önzetlen törekvéseink itt-ott már visszhangra és elismerésre találhunk. Jól tudjuk, hogy ellenfeleink kicsibe veszik törekvéseinket. Bennünket azonban megnyugtat az általunk teljesített feladat szentsége, a szent célunk tudata. Az uttörés nehézségét siker fogja koronázni.

Jól tudjuk azt is, hogy lapunk jelenlegi keretében nem ölelheti föl mindama fontos érdekeket, melyek virágzásnak indult tengeri kereskedelmünkkel szoros kapcsolatban vannak. Ha azonban a közönség támogatása el nem marad, mi sem fogunk lapunk fejlesztése tekintetében megállapodni.

Addig is haladunk öntudatosan kitűzött célunk felé, s jelszavunk marad a legutóbbi időben oly ismertté lett keleti közmondás:

„A kutya ugat, a karaván halad!”

Haladni fogunk mi is, hogy legyen Magyarország egyetlen kikötő városának, kies tengerpartunknak, az itt összpontosított magyar tengeri kereskedelemnek, a kikötőváros közéletének egy magyar nyelvű hírlapi organuma, mely a szellemi érintkezést Fiume és az anyaország közt folyton élessze és föntartsa.

A „Fiume” tárczája

A FIUMEI KIKÖTŐ ÉPÍTÉS TÖRTÉNETÉHEZ

(A „Fiume” eredeti tárczája)

II.

És ezen város, melynek a gazdag, hatalmas és termékeny Magyarországgal összeköttetése és alkalmas helyzete által napról-napra emelkednie, kereskedési munkálatait tengere útján terjeszteni, és e képen polgárit boldogítnia kellene, egy alkalmas kikötő hiánya miatt mindinkább elsilányul. E hiány a kereskedésnek végzetlen kárát van; jelszen:

a.) Nyomja a város kereskedőit a hajóbiztosítási díjnak magas állása, mi Fiuméra nézve onnan származik, hogy az itt állomásozó hajók a tengeri viharok veszélyének folyvást kiévetnek.

b.) A hajóbér növekedése, részint a horgonyok, hajókötélek s egyéb hajószerekeknek a partvizen álló hajókon melőzhetlen s tetemes felhasználása, részint azon késelem miatt, mely az ily hajók terhelésében, nem lévén arra min-

Az előfizetési fölvívás marad a régi, vagyis:

Egész évre 6 frt
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek a „Fiume kiadóhivatalának Fiume” küldendők.

A „Fiume” szerkesztősége.

Eloszlott előítélet.

Erelyes, széles látókörű férfiak sorsa, hogy tetteik nyomában előítéletek keletkeznek. — A tömegnek soha sem tettettek a reformok; irtózik tőle a megvalósulás pillanataiban. Ragaszkodik a meglévő állapothoz, s ha nem is ellensége a nagyszabású újításoknak, ellenzi azokat mert ellenezni akarja, s mert azokban a saját tévesen fölfogott érdekeit veszélyeztetve látja.

Az államalkotás nagy munkájában az ily tehetők figyelembe. Először a közjó, a „salus rei suprema lex!” Előbb több meghajlól ez előtt a kicsinyeskedés.

Tudtuk, láttuk, ezt előre midőn Baross Gábor minister Fiuméra vonatkozó nagy terveinek megvalósításához fogott.

A fiumei képviselőtestület, melynek körében, nem egy támadó szó hangzott föl, midőn ez erelyes minister a Fiumara Deltájára vezető vágányok s az ezzel kapcsolatos nagyszabású intézmények tervezetei megvalósításához fogott, ma fényes elégtételt adott neki!

A legfényesebb okmányt állította ki arról, hogy a város hazafias képviselőtestülete nem értett egyet a vakon lárnozókkkal, hanem hogy megértette a reformok nagy fontosságát.

Megvalósította őt a város díszpolgárává, kifejezéssel ama bizalomnak, melyel intézkedéseivel szemben viseltetik, kifejezéssel ama biztos reménynek, hogy ez intézkedések a városnak is nagy előnyök lesznek.

A február 4-ki közgyűlésnek egy másik nevezetes momentumja, hogy Baross ministerrel egyidejűleg a városnak országgyűlési képviselője Usheratony Lajosnak nevét is arany betűkkel írták város történetének könyvébe.

Diszpolgárává lett ő is a kikötő városnak, melyet amyi éven át oly meleg érdeklődéssel képvisel a magyar országgyűlésen. — Nem üres szavakkal, de sikerdús tevékenységgel törekedett használni a fejlődésnek induló tengeri emporiumunknak. — Sok kérdésben, s nem egy fontos ügyben kelt védelmére a muniicipális érdekeknek; indokainak meggyőző erejével, s befolyásával, mindig a mi javunkra billent a mérleg.

Szebb újévi ajándékot a város aligha adott volna e két jeles férfiaknak, kik mindenkor a legnagyobb tevékenységet fejtik Fiume fejlesztése érdekében. Meg vagyunk győződve, hogy úgy a közlekedésügyi minister, mint pedig országgyűlési képviselőnk örömmel vették az a-

jándékot. Kétségbevonhatlan bizalmat láthatnak a kitüntetésben a város polgársága részéről, elismerését önzetlen tevékenységüknek, melyet Fiume érdekében már eddig is kifejtettek.

Tengeri kereskedelmi forgalmunk.

Kikötőnk tengeri kereskedelmi forgalmát a f. évi október hóban az egyes bel és külföldi társulatok, valamint magántulajdonosok gőz és virolás hajói a következő arányokban közvetítették:

Behozott:

11 Adriagőzös: 4353 m. mázsa és 803 darab árut.

25 Lloydgőzös: 19453 m. m., 9102 db. árut.

135 más gőzös: 86431 m. m., 9102 db., árut.

192 virolás: (10 tonnán fölül) 80650 m. m., 2907 db., és 232 köbm. árut.

Virolások: (10 tonnán alál) 6187 m. m., 105 db., és 102 köbm. árut.

A f. évi október havi behozatal 188 076 m. m., 1 561 712 darab, és 6176 köbm. árut.

Az összes behozatal a f. évi január hó 1-től október hó végeig 1 721 338 m. m., 1 561 712 db., és 6176 köbm. árut.

Kivitt:

11 Adriagőzös: 217 858 m. mázsa, 606083 db., és 533 köbm. árut.

25 Lloydgőzös: 21929 m. mázsa, 22 333 db., és 6 köbm. árut.

135 más gőzös: 146 183 m. mázsa, 31811 darab, és 40 köbm. árut.

192 virolás: (10 tonnán fölül) 10829 m. m., 2 640 482 db., és 3066 köbm. árut.

Virolások: (10 tonnán alál) 5548 m. m., 6299 db., és 9 köbm. árut.

den idő alkalmas, legtöbbször elkerülhetlen.

c.) A felterhelési költségek növekedése, minthogy a parttól messzebb állomásozó hajókkal a közlekedés nehezebb, s e végett kisebb lapos naszályok költséges használatát teszi szükségessé.

d.) A hajóbérelhetőség nehézségei, mivelhogy közönségesen tudva van nemlétezése egy biztos védhelynek, hol a hajók minden veszedelem, és a partvizekön évenként történni szokott balcsetek ellen biztosítva volnának.

e.) Hogy a fiumei hajóbirtokosok hajóikat — ha csak azoknak idegen kikötőkbeni biztonságát a hazájokbani veszélyeztetésnek elibe tenni nem akarják — közelökben soha sem javíthatják ki, sem le nem fejezethetik.*

A felsorolt és hasonló balságok (inconvenienti) miatt, alulírtak nemesak nem versenyezhetnek a kereskedési cikkek árára nézve más fokvár sokkal; hanem megfosztatnak még azon mérsékelt nyereségtől is, melyet méltán vár minden kereskedő, a ki fáradozik s vagyonát veszélyezteteli; azonfölül pedig tőlök

minden kereskedési üzlet is eltávolított; mert ily balságok mellett ritkán jó idegen hajókapitány második Fiuméba; sokkal örömelebb evezvén bármely más közel kikötőbe, vagy Triestbe is, hol nagyobb költséggel ugyan, de teljes bizossággal terhelhetnek fel országunk termékei.

E veszélyes helyzetünk valóságát a es. kir. főermesteri Tisztikarnak katonai földreirési intézete még 1830-ban elismeré — azóta minden kereskedő városban elterjedt — ily című munkájában: „Portolano del Mare Adriatico**”); és tanusja azt a múlt novemberi legújabb két évizos eset is, mely itt a „La jeune Mathilde” nevű francia, és „Il buon amico” nevű ausztriai hajókat érte, s melyek teljes törése 45.000 p. frtra, a megmentett árukbani kár pedig mintegy 15.000 frta tértik; mi is arra bírta e város kereskedőit és hajóbirtokosait, hogy f. évi november 29-dén mindnyájan összejűlvén, egyhangúlag állapodának meg abban miszerint a helybeli Kapitány anéshoz, mint e város és szabad kikötő képviselő testületéhez az

íránt folyamodjanak, hogy az, láván a sürgető és mindenképen nagyfontosságú szükségét, egy biztos hajómenedék helyüsténi építtetéséről ideiglenesen is intézkedni kegyeskedjék. Ezen ideiglenes intézkedés, kellő figyelemmel annak célirányos rendeltetésére és a költségek kimelésére, az említett gyűlekezet alapos nézete szerint, abban állhatna, hogy a mostani halászgát egy-lőre csak partalakban, mint az Dalmatiának majd minden kikötőiben történni szokott, 36 öl-lel meghosszabbíttassék.

A haszon, mely a halászgát ezen meghosszabbításából a város kereskedésére általában háramlanék, a következőkből tűnik ki:

1-ször: Némely hajók horgonyt a mondott gát közelében vethetnének, mások pedig ugyanahhoz kötelekkel megcsúsztatván, nem lennének kénytelenek a parttól távol állomásozni, s így a partravettetésből biztosítva lennének.

2-ször: Ez által a hajóterhelés és közlekedés könnyíttetnék, s a terhelők nem csekély költséget fognának megkímélhetni.

A kivitelt a f. évi október 404.341 m. m., 3.310.008 darab és 3654 köbm. áru.

Az összes kivitelt a f. évi január hó 1-től október hó végéig 2563.636 m. mázsa, 4442.512 db., és 44609 köbm. áru.

Anglia és Franciaország vasúti összeköttetése.

A valószínűség, hogy Franciaország mindinkább ki lesz zárva az Anglia és a Kelet közti nemzetközi forgalomból, mindinkább foglalkoztatja az érdeklített köröket, kivált azóta, hogy Közép- és Nyugat-Európa közvetlen vasúti összeköttetésbe jut Konstantinápolylyal és Salonikkal. Miután az elfogadott nemzetgazdasági elv szerint a forgalom a legrövidebb és leggyorsabb utat választja, természetesen, hogy a mostani közlekedési utak változni fognak. Egy tekintet a térképre meggyőzhet arról, hogy az Anglia és a Kelet közti forgalomban Franciaország az egyenes utvonalból kiesik és ebből a forgalomból csak mesterséges eszközökkel veheti ki részét.

Főlegesen azt még bizonyítani, hogy egy vasút, mely Angliából Franciaországba vezetne, az itt jelzett küzdőlemben igen fontos tényező volna. De miután egy hid, mely a Manche-csatornában vezetnének, viszonylag keveset használna Angliának és egy hid ellen nyilván ugyanazon ellenvetések merülnek fel, melyeket az angolországi katonai körök a Manche alatti alagut ellen hoznak fel, valószínű, hogy a Manche-híd terve ép úgy le fog tűnni a napirendről, mint az alagut terve.

Az óriási terv kivitelt Cloué tengernagy volt tengerészeti miniszter vette kezébe és elsőrangú szakértői támogatják, minők Herbet, a suez és panamai csatornák mérnökei, továbbá Fowler és Baker angol mérnökök.

A tervek szerint a hid nem ott építenék egyes vonalban, a hol a két partvidék legközelebb van egymáshoz, hanem a csatorna sekélyeinek vonalát követné. A francia parton Crau aux Réclifsnél (3 kilométer a Griz-nez foktól) kezdődne, hosszának egy harmadában 50 méter mélységű vizen keresztül a Colbart-zátonyig menne, a hol a víz csak 9 méter mély; végül egy 30—35 méter mélységű csatornával átkelve Folkestone közelében az angol parthoz jutna.

A hid hossza 35 kilométer volna; a francia parttól indulva kétszer kanyarodna északra. A hid pillérei 50 méter magasak volnának és 30 méter átmérővel bírnának; a pillérek 10 lábnyira emelkednének a víz színe felé; itt a pillérekre vaspilléreket fektetnének és ezekre épülne a hid. Két-két pillér közt

3-szor: A Fiumára kifolyása által okozott nyugatrai irányt vevő part-elültések (alluvioni) terjedése, mi által partvizünk feneké mindinkább elöntetik, megáztatnák.

4-szor: A mondott folyam okozta part-elültések által, melyek a tervezett partalkak kőgátban forlakra találván, a közbenlevő tért könnyebben elborítják, nem sokára tetemes tér fogna létesülni.

Az alulirt kereskedői küldöttség egyesülve a helybeli hajóbirtokos- és kereskedőkkel, azon reménnyel kecsegtetvén magát, hogy a t. Kapitánytanács, mely a lakosság jólétét mindig szíven viseli, a tervezett építést mellőzhetlen szükségéről tökéletesen meggyőződve, s kegyes figyelemmel arra, hogy itt a város közboldogulása vagy teljes romlása forog fen, s hogy minden késedelem halálveszélyes, az érintett javaslatot minél előbb elfogadni nem idegenkedendik: bátor A. alatt a Glavan Jakab építőmesterrel e tárgyban kötött szerződést, az illető tervvel együtt oly végből előterjeszteni, hogy az a tek. Tanács reményelt jóváhagyása esetében az árcsökentési csőd feltételeinek meghatározása-, és a kikiáltási ár kifizetésében alapul szolgálhasson.

500 méter nyílás volna és a hídon négy vasútvonal vezetnének, továbbá egy gyalogut a vasúti alkalmazottak számára. Alacsony vízállás mellett a hid 56 méterre emelkedne a víz színe felé, hogy a legnagyobb hajók is elhaladhasanak alatta. Minden pillér tetejére világos lámpát és harangkészülékeket helyeznének.

A hig egy milliárd frankba kerülne és hét év alatt épülne ki.

A francia kormány hajlandó a vállalatnak kamatbiztosítékot adni.

A párisi „Évenement” igen roszszentvenesen nyilatkozik a vállalatról, melynek műszaki kiviteltségéről nézete szerint kezeskedik az, hogy egy volt tengerészeti miniszter áll az élére.

A déli vasut díjkezdvényei Fiuméba 1839-re.

A vasúti díjkezdvényeknél alig van fontosabb kérdés a kikötő városra. Hogy a déli vasut díjtételei, habár Triesztre és Fiuméra nézve egyenlő arányban vannak kiszabva, mennyire nem igazságosak a magyar kikötő városra arról sokszor történt már említés. Trieszt ugyanis a déli vasutnak osztrák és magyar állomásaitól nagyobb távolságra esik mint Fiume, s így e tekintetben az lenne az igazságos mérték, ha a szállítási díjak Fiuméra nézve alacsonyabbra szabhatnának mint Triesztre. A magyar kereskedelmi körök részéről ez irány kifejtett jogos követelések azonban mindaddig fájdalom oly *pium desideriumoknak* maradtak, melyeknek teljesítése egy bizonytalan jövőnek esélyeitől függenek.

Az ajánlat a legutóbbi közgyűlésen került először szóba, s a közgyűlési határozat folytán, véleményadás végett a vízvezetési bizottságnak adott ki.

A *Via Alessandrina* új gyalogjárójának elkészítésére vonatkozó tervezetek jóváhagyatnak.

Miután még a fejelembi bizottság ügyészével Dr. Rantich János megvitatott, *Ciotta* János az állást befejeztnek nyilváníttotta.

A szabad kikötők megszüntetése. A szabad kikötők megszüntetésére vonatkozó tárgyalások folytatására az osztrák és magyar kormány megbízottai e hó 8-kán fogtak Budapesten ülést tartani. A szabad kikötők megszüntetése úgy Fiumében valamint Triesztben a legnagyobb valószínűség szerint 1890 év végén fog megtörténni.

A szabadkikötők megszüntető határidejének meghosszabbítása az okból lett elkerülhetlen, hogy a szükséges tárházak kiépíthetők és a szükséges egyéb intézkedések megtehetőek legyenek.

Mivel pedig a fenálló halászgát szándékolt egyszerű meghó szabattása által, habogy alhoz folytatása gyanánt egy a délkeleti szél támasztotta hullámok ellen biztosítandó ág is nem építenék, egészen biztos menedék hely az érkező hajók bátorságára nem létesülne; alulirtak egyszersmind benyújtják B. alatt az ezen három osztályból álló második rész kiépítésére szükséges költségek kimutatását; és C alatt a kikötőt képző zártalaku gát egész beloldalán — később — emelendő szárnyfal építésére kiszámított költségek jegyzékét; és végül D. alatt ezen egész munkának tervét; tisztelettel kérvén a t. Kapitánytanácsot, hogy a mondott gát szándékolt meghosszabbítását, addig is jóváhagyván, annak haladéknélküli pontos eszközöléséről czelszerűen rendelkezni, s míg ez megörténnek, a felett; mikép lehetne a második részt is létesíteni, tanácskoznival méltóztatnék; mert alulirtak mindnyájan megvannak győződve, hogy Fiumében nem másutt, mint a halászgátnál lehet csak tágas, a köz várakozásnak és építésnek teljesen megfelelő kikötőt létesíteni.

A városatyák üléselméből.

Február 4.

A városi képviselőtestület tagjai aligha kezdhették volna meg ünnepélyesebb hangulatban az évi képviselőtestület ülését, mint a február hó 4-kén megtartott közgyűléssel.

Alig nyitotta meg az elnöklő *Ciotta* polgármester a közgyűlést, fölemelkedett helyéről s ünnepélyesen adta tudtára a képviselőtestületnek, *Mária* Valéria főhercegnő 6 fellege a király legifjabb leányának eljegyzését, s egyúttal indítványozta, hogy a képviselőtestület elnöksége fölhatalmaztassék a város örömétől *Zichy* Agost fiumei kormányzó útján a trónhoz juttatni.

A képviselőtestület tagjai helyükről fölemelkedve hallgatták végig a polgármester szavait, s egyhangulag hozzájárultak az indítványhoz.

Ez ünnepélyes jelenet után a képviselőtestület tagjai köréből *Ciotta* polgármester, *Thierry* F. loyag, *Mohovich* E. *Puschich* A. F., és *Malle* Marzale egy általuk aláírt indítványt terjesztettek elő, mely *Baross* Gábor közmunka és közlekedési m. kir. miniszternek, és *Csernatony* Lajos országgyűlési képviselőnek a város díszpolgárává lenéni megválasztását javasolja.

Az indítványt a képviselőtestület minden vita nélkül magáévá tette, és általános helylélek közt elfogadta.

Több esakélyebb jelentőségű ügy után szónegre került a vízvezeték ügye.

Örvendetes a dologban az a körülmény, hogy e jövendelőzést válatat fiumei töképnzések akarják kezeikbe venni, s valószínű, hogy a város első sorban a helybeliek ajánlatát fogja figyelembe venni.

Az ajánlat a legutóbbi közgyűlésen került először szóba, s a közgyűlési határozat folytán, véleményadás végett a vízvezetési bizottságnak adott ki.

A *Via Alessandrina* új gyalogjárójának elkészítésére vonatkozó tervezetek jóváhagyatnak.

Miután még a fejelembi bizottság ügyészével Dr. Rantich János megvitatott, *Ciotta* János az állást befejeztnek nyilváníttotta.

A szél által földöntött vasúti vonat.

A fiumei-károlyvárosi vonalon 1873 óta másodsorban ismétlődik a csaknem bihetelen eset, hogy a vidékünkön néha oly hatalmas erővel dühöngő északi szél a bóra, sem többet sem kevesebbet, mint a robogó vonatot, fújja le a vasúti sínekéről.

Az első eset 1873-ban történt kárcason táján, midőn a bóra Meja közelében az utasokkal telt személyvonatot a magas földről ledöntötte a mélységbe, s az irtóztató szerencsétlenségnek 25—30 ember esett áldozatul. A m. k. állami vasutak igazgatósága a vonal e veszélyes pontján, valóóságos bányafalat emelt a további szerencsétlenségek elkerülésére. A legutóbbi eset azonban arrólgyőz meg bennünket hogy a bóraerejével hasztalan akar megküzdeni az emberi erő; óriási áldozatokat venne igénybe, ha a magyar államvasut e vonalnak veszélyes pontjait kövéddalakkal akarná elfátni; de elvégre is alig marad más hátra, hogy egyelőre legalább a legveszélyesebb helyek a jövő esélyeitől megóva legyenek.

A legutóbbi történet szerencsétlenségéről, melynek három emberélet esett áldozatul a következő részleteket írhatjuk: Az 51-ik számú tehervonat, mely Fiuméből febr. 4-kén délután három órakor 14 kocsival indult el körülbelül 1/6 óra tájban hagyta el a mejai vasúti állomást. A 1544 számú szelvény előtt és a 108 számú őrházon túl egy rendkívül heves széroham fölkapta a vonatot 8 u'olsó kocsiját, s azt egy irtóztató lökessel a 4-5 méter magas föltérsől a mélységbe sodorta. A szél roham természetesen oly gyorsan végzi ilyenkor kegyetlen munkáját, hogy a vonatkísérő személyzetnek épenséggel nem lehet ideje a menekülésre gondolni.

A személyzet közül ez alkalommal *Schleinig* és *Gregorich* vonatkísérők egy pillanat alatt összezúzva halva maradtak, míg *Csermák* vonatkísérő súlyosan megsebesült. — A szerencsétlenség hírére a 108 számú őrházból kérték segélyt a plaszeti állomásról. *Alexy* Bela fiumei forgalmi főnökségi tisztviselő ki épen a most említett állomáson időzött, *Gildenbach* vonatkísérővel, egy géppel, mely

kevéssel azelőtt érkezett a plaszeti vasúti állomásra, a vészszínelhelyére sietett. A katasztrófát azonban egy újabb szerencsétlenség követte. Midőn ugyanis a vasúti alkalmazottak leszálltak a vonatról, hogy a szerencsétlenül járt segélyre siessenek *Gildenbach* ki kísérlőjének a karját, eleresztet melye hogy magáta szél ellen bizottsabelékapaszkodott, egy hirtelen kerekedett széroham fölkapta, sa 4-5 méter magas föltérsől a mélységbe vetette. *Gildenbach* végső kiáltásába csak a zugó szél vegyült belé, segélyére azonban senki sem siethetett. A hihetetlen erejű széroham erős áramlatában lehetlen volt fáklyákat gyújtani, s a korom sötéttségben hasztalannak bizonyult volna minden törekvés a bozótok közt sodort emberek fölkeresésére. A szerencsétlen *Gildenbach*nak holttestét csak a hajnali órákban sikerült megtalálni.

Alig érkezett meg Fiuméba a szerencsétlenség híre, 1/2 8 óra tájban egy szelvényvonat indult a színelhelyre. A vonatn *Marsik* János, *Lassingleitner* műhelyfőnök, *Szántó* Jakab mérnök, Dr. *Hollzbeck* pályatorvos, s több államvasúti gépátkatos és munkás foglalt helyet, ellátva kötszerekkel és a szükséges gyógyeszkökkel.

A segélyvonat hajnali három óra tájban érkezett vissza Fiuméba, magával hozva a szerencsétlenül járt három vonatkísérlőnek szérotroncsolt holttestét, melyeket azonnal a temetői halottasz házban helyeztek el; a súlyosan megsebesült *Csermák*ot ápolás végett a kórházba szállították; *Csermák* életveszélyes belső sérüléseket szenvedett.

Növeli a szerencsétlenség súlyát, hogy az áldozatok egytől egyik árván maradt családokat hagyta maguk után.

A m. kir. állami vasúti hivatalnokok, hogy a szegény családok nyomorán enyhítsenek, gyűjtést indítottak meg — Főlegesen is mondannak, hogy e szegény árva mennyire méltók a nemes szívű társadalom részvételére, s meg vagyunk győződve, hogy ez esetben sem fordulunk hiába a közönségnek könyörületéhez.

Dr. Erődi Béla.

huszonöt éves írói jubileumához.

Dr. Erődi Béla jubileuma, mint azt lapunk előző számaiban említettük, tekintve az előzményeket, ritka fenyés ünnepélynek igérkezik. — A rendező bizottság e hét folyamán is két ízben tartott értekezletet a központi bizottság tagjai az e hó 3-kán megtartott ülésen számolt be tevékenységéről a nagy bizottságnak, mely az eddigi intézkedéseket kisebb módosításokkal tudomásul vette. Dr. Dall' Asta ugyanezek az ülésen bejelentette, hogy a disztrakomára keres számban *szézen* jelentkeztek, köztiük gróf *Zichy* Agost kormányzó, és *Ciotta* János polgármester, kik az impozánsnak igérkező ünnepély iránt folyon a legmelegebb érdeklődéssel viseltének.

A bankett bizottság tagjaivá *Mész* Zsigmond, *Lázár* István és *Mozog* István választattak meg.

A főgimnázium nagy termében f. hó 10-kén délelőtt tartandó ünnepélyre megközelítőleg háromszáz meghívó küldetett szét, s egyúttal elhatározottat, hogy ez ünnepélyre a helybeli katonai hatóságok is meghívattak.

A bizottság Dr. *Erődi* Béla jubileumára meghívta szülővárosának Szász-Régennek hatóságát, valamint a marosvásárhelyi, gyulafehérvári, és kolozsvári főgimnáziumot, melyeknek *Erődi* Béla gimnaziumi tanulmányait végezte, továbbá a budapesti VII. ker. reáliskolát, hol a jubiliás több éven át mint tanár működött. Ezenkívül meghívattak még a „*Petőfi társaság*”, a „*Földrajzi társaság*”, melyeknek Dr. *Erődi* régebb idő óta tagja, s végül több kiváló férfi.

Az ünnepély alkalmából Dr. *Erődi* Béla-nak átnyújtandó díszes ezüst babérelvélű koszorú, valamint az aranytoll már megérkezett, s legközelebb kiállításra fog.

A trónörökösne Fiumében.

Stefánia trónörökösne a f. hó 3-kán Abbaziából Fiuméba érkezett, s egyenesen a kormányzó palotájában szállt meg. A trónörökösne kíséretében voltak gróf Bombelles főudvarmester és *Sylva Tarouca* és *Pálffy* grófnő udvarhölgyek; ő fenségével egyidejűleg megérkezett *János* főherceg, gróf *Schaafjottche* kíséretében. — A kormányzó palota lépcsőzeté előtt gróf *Zichy* Ágost, míg a földszített lépcsőzet felső részén kormányzónk neje, szül. *Wimpfen* Hedvig grófnő fogadták Magyarországnak leendő királynőjét.

Rövid ideig tartott társalgás után dejeuner-hoz ültek a magas vendégek, kiknek körében helyet foglaltak még kormányzónk édes atyja, gróf *Zichy* Ferencz Magyarország főtárnokmestere, gróf *Széchényi* Gyula, gróf *Hoyos* és neje, *Whitehead* John és neje *Brauer* grófnő. — Az egészen családias jellegű reggelizés alatt a trónörökösne a legkedélyesebben társalgott, mely körülmény nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a kormányzó palotában töltött rövid időt a lehető kellemesen töltsse el. — Kellemesen lepte meg ő fenségét a városi zenekarnak megjelenése a kormányzó palota előtt, s *Causin* karmester a hideg bőrá daczára derekasan kitett magáért, játszva a szebbnél szebb darabokat.

A trónörökösne, hogy elismerését fejezze ki a városnak kitüntetett figyelméért, magához kérette *Causin* karmestert, mely alkalommal néhány szívélyes szót váltott vele.

A reggeli alatt különösen kitüntetett figyelmére méltatta kormányzónkat és szeretetre méltó nejét, kikkel fe tőnő szívéllyességgel társalgott.

Mialatt a trónörökösne a kormányzó palotában tartózkodott, az Erzsébet teret a csipős hideg daczára, folyton nagyszámú közönség lepte el, várva ő fenségének kijövetelét.

Midőn a trónörökösne délután fél három óra tájban elhagyta a palotát, a városi zenekar a himnust játszotta el, a közönség pedig lelkesen megéljenzte a viruló arcú fenséget, ki tengerpartvidékünk iránt oly kiváló érdeklődéssel és rokonszenvvel viseltetik.

Különféle hírek.

Fiume Stefánia trónörökösne. Az új év alkalmából a városi műmúzeum nevében egy díszes eskort juttatott a trónörökösnehez Abbaziába. — A rendkívül díszes virágcsokrot — mely Breisach jó nevé műterméből került ki — fölötte megörvendeztette ő fenségét, s azt fogadó természet helyezte el.

Az új év alkalmából, mint lapunk tértesítik az osztrák magyar Lloyd-társulat fumei vezérigazgatójának hivatalnokai, a ragaszkodásnak szép tanúságát nyújtották főnökük Pitner Hektor lovag a társulat vezérigazgatójának iránt. A tisztakar nevében Tomich irada-vezető üdvözlő beszédet mondott, s egy díszes albumot nyújtott át az összes fumei Lloyd-istviselők arcképeivel. Pitner lovag megratra

köszönte meg a hivatalnokai részéről nyilvánított ragaszkodást.

Fiume város bevétel. A múlt évi utolsó évnegyed alatt különböző czimek alatt a városi pénztárba összesen 113.740 frt 49 folyt be. Ez összegben az egyenes adók 100.700 frtos tétellel foglalnak helyet, míg a fennmaradó rész egyéb kisebb jövedelmek között oszlik meg.

Szádi „Rózsakertje”, melyet Dr. *Erődi* Béla fordított le magyarra s mely a fumei magyar ajkú lakosság körében oly széles körű támogatásra talált, a közzelnapokban hagyta el a sajtó. Az érdekes mű, melynek minden sora aranyigazságokat tartalmaz. *Fényeskei gróf Zichy Ágost előszója belső tükör tanácsos, jogtulor* magyar tudományok akademiái tag, fumei s a magyar-horvát tengerparti kormányzónak van ajánlva. A könyv tulajdonképeni szövegét a mű szerzőjének Szadi perza költőnek érdekes életrajza előzi meg, ugyancsak Dr. *Erődi* Béla tollából. A Rózsakert 163 lapra terjed s a budapesti *Singer* és *Wolfner* cég bizományában Mohovich *Emidio* könyvnyomdájából került ki. Ára 1 frt 50 kr.

Nagyelkü adomány. A *Gairard* I. B. M. cég a *Clotild* gyermek-menhely javára az új év alkalmából huszonöt forintnyi összeget adományozott.

Ujabb árucarnok és halcarnok. A „*Bilancia*” e hó 24-ki számában egy közlemény jelent meg, mely élénk színekben ecseteli egy újabb áru- és halcarnoknak fellállítását. E carnokok létesítése különösen ama körülmény, már már elkerülhetlenül szükséges lesz mind a város aránylanul ho szűsége, s eddig e carnokok csak a délkeleti részen és pedig a város legfelsőbb végén állanak a közönség szolgálatára, úgy hogy a város egyéb részeinek lakossága (*Pomerio, Braida, Miacca* stb) aránylanul hosszút utat kénytelen megtenni, míg az áru- és hal carnokhoz jut. Teljesen osztjuk a „*Bilancia*” főszerkesztését, mely elvégre is az adózó polgárok méltányos és igazságos igényeinek kielégítését szolgálja.

A bőra ereje. Az első északi szél ez évben új év ün köszöntött azzal csipős hideggel melyellen semmennyi ruházattal nem lehet kellően védekezni. — Az első bőra a hosszú nyugalom után, ugyancsak kitombolta magát; ablakokat tépet föl s tört össze, háztetőrészeket sodort el, fákat tépet ki stb. A szél ereje emberben is tett kárt. Egy *Glavan* *András* nevű costrenai lakost három méter magasra sodort föl egy hatalmas roham, s a földre esve karját törte ketté, egy másik egyént a bőra által fölborított dongahalmaz sebesített meg súlyosan, s végül a fume-bucearri uton egy födeles kocsi döntött föl a legnagyobb könnyűséggel. — A hét utolsó napjában a bőra ereje meggyengült ugyan, mindamellett azonban csipős hideg idő jár reánk.

Az erős északi szél nem kímélte meg továbbá a temetőt, hol valóságos pusztítást vitt véghez; földöntötte a kereszteket, megrongálta a magán kripták díszítményeit, s egyéb kisebb nagyobb károkat okozott. — A pályaudvar hosszán elpusztította, s csak itt-ott hagyott állva egy-egy kerítésrészt. Az új rakтары fedélze én egyes részt kaoyarított ki. Legborzasztóbb módon dühöngött és pusztított a fume-károlyvárosi vonal mentén fekvő *Meja* vasút állomás előtt, hol e hó 4-kén a tehervonatot fölborította. E szerencsétlenségről más rovatban részletes tudósítást közlünk.

Eladó Deák-szobor. *Deák* Ferencnek esonosan mintázott másolatát készítette el annak idején *Winter* Károly fumei szobrász. — A szobor a megfelelő esonos talpazattal együtt jutányos áron eladó.

Kereskedelmi hírek.

Dongakivitelünk a m. évi december hóban. Dongakivitelünk a múlt évi december hóban a következő volt. Elszállított Bordeauxba 1 850.232 darab. Cette 2 555.782 darab, Marseille 249 643, Algir 21 4706, Óporto 164851, Liverpool 6000, Oszországba 71.333 darab; összesen 5.112.547 darab.

Triest-Fiume-szász vasuti kötelék. A Cs. kir. szab. déli vas-pálya-társaság 1889 évi február hó 1-vel az 1888 évi április hó 15 óta érvényes Triest-Fiume-szász köteléki díjszabáshoz a II. pótlék léptet hatályba, tartalmazván pótlékos illetékeket eme díjsza bás ájtalanos és kivételes díjszabásainak díjtételeihez, melyekből 1889 évi február hó 1-től tova további intézkedésig a „B” rovatban foglaltak nyerne alkalmazást.

A spanyol bevétel vám tarifára vonatkozó határozat. A múlt évi november 30-kán kiadott királyi rendelet folytán a kézi ártólékek (a festett bőrök készleteket, valamint a bőrrel bevont vasrúdműveket, zár és díszítményeket, belső és külső táskával hárkat is deérve, mint szíjgyártó vagy táskamunkákat, a 202 számú tarifától szerint 100 kilogrammonként 3.75, illetőleg 2.15 pesetással vámozondók.

Tengerészeti hírek.

Uj magyar gőzös. A *Sverljuga* és társai gőzhajózási vállalat, mely a Fiumével szomszédos partvidékek, valamint Fiume és Dalmácia közt, élenk közlekedési tart. ön, egy szép új gőzössel szaporította hajójának számát. Az új hajó, melynek neve „*Fiume*” *Kielben* épült. 300 tonnátartalmú, Fiume és *Metkovich* (Dalmácia) közt fog rendszer közlekedést folytatni. A hajó berendezése a lehető legkényelmesebb. Az első osztály egy díszesen berendezett nagy terem kívül, még tizenkét hálókamával bir, munde-zyikében két ágygyal, a második helyen pedig tíz utas találhat kényelmes fekvőhelyet. A hajót villamos fényvel világítják.

Hadihajók gyakorlatai. A pólai hadi kikötőben horgonyozó evoluzionális hajóját, melyhez a „*London*” hadifregatt, a „*Frundsberg*” és a „*Zrínyi*” hadikorvettek, a „*Hun*” és „*Nautibus*” ágyúszázadok tartoznak, érdekes hadigyakorlatokat tartanak báró *Spain* ellenadmirál parancsnoksága alatt. A hajóját kiegészítik még a „*Pola*”, „*Zára*”, „*Büffel*” és „*Hippus*” hadihajók. A gyakorlatoknál jelen lesz *Steynek* admirál is, a hajók azután Dalmáciát fogják fölkeresni.

A tenger mélysége. Az „*Egeria*” nevű angol hajó a Csendes Óceánban a Barakó szigetektől délre legutóbb érdekes mélységméréseket eszközölt. Az egyik mérés eredményeképp 7854 méter, a másodiknál 8101 méter mélységre akadtak. E mélységek 1800 méterrel mulják fölül a déli tengerek eddig ismert mélységeit. Egyéb tengereken eddig csupán három helyen találtak nagyobb mélységre. Az elsőt a *Tuscarora* hajó földözte föl Japánnak észak-nyugati részén 8112 méterrel, a másodikikat a *Chancellor* hajó 8183 méterrel, s a harmadikat a *Blake* hajó 8340 méterrel. Ezek alapján a tengereken eddig ismert legnagyobb mélység *nyolcs* és fél kilométerre tehető.

Uj hajózási vonal Nyuzot Afrika és Franciaország közt. Az afrikai kikötő városok és Európa piacai közt napról napra emelkedő kereskedelmi forgalom folytán a francia kormány elhatározta, hogy 70.000 franknyi szubvenzió erejéig szerződést köt néhány gőzhajózási vállalattal, melyek Marseille, Havre, vagy Ruenből Bordeaux és Caixion át a nyugot afrikai kikötőkkel legalább tízenötvegy egyrendszeres postahajóközlekedést tartanak tön. — E hajóközlekedéseket a francia kormány esetleg a Jöremény fokáig fogja kiterjeszteni.

CSARNOK.

Mutatvány Szádi Rózsakertjéből.

Persából ordította
Dr. ERŐDI BÉLA.

A DERVISEK JELLEMERŐL.

1. elbeszélés.

Egy főúr így szólott egy szerzeteshez: „Mit szólsz ama bizonyos vallás egyénről, kiről mások amnyi rosszat mondtak?” — „Külsőjén semmi hibát sem látok, válaszóla, azt pedig, hogy szívében mi rejlik, nem tudom.”

A kit pápi talárba látsz öltözve. Tartsd azt elvben jó embernek, jó papnak. Ha nem tudod, belsejében mi rejlik; Házon belül rendőrök nem kutatnak.

2. elbeszélés.

Láttam egy dervist, ki fejét a *Kába* küszöbére fektette és sóhajtvá szólt: „Irgalmas és kegyelmes úr, te tudod, hogy mi jöhet a bűnös-től és tudatlantól.”

Bocsásd meg, ha imádságom hiányos. Nem tartom én buzgalmamat elégnek. Bűneikért a bűnösök bűnhődnek. A hívők meg bocsánatot remélnék.

„A szenteskedők jutalmat várnak ajátosságukért, a kereskedők pénzét árucikkeikért; én rabzolga, csak reményt hoztam magammal, nem az ajátosságot. Koldulni, nem kalmárkodni jöttem. Tégy velem, a mint neked tetszik, és nem a mint megérdemlem.”

Habár megőj, habár bűnöm megbocsásd. Küszöbőre fektetem le arcomat. Nem a szolgál parancsoljon urának. Parancsolj te; szolgálj, uram, szót fogad.

Kába ajtajában szegény embert láttam. A ki fohászodott sok gyakor sirással: Nem mondom, hogy fogad szolgálatom kedvvel; Csak töredék el vétken, bocsánat tollálva.

3. elbeszélés.

Látták *Abdul Kadir Gilanit*) (legyen isten kegyes iránta), hogy arcát a *Kába* udvarán a kavicsra fektette és szólt: „Uram bocsánatot kérek. De ha büntetést érdemelm, támadjak fel az ítélet napján vakon, hogy ne piruljak a jók tekintete előtt.”

Arcommal a tehetlenség porában. Kérdlek, téged, a hajnali felszéllel: Uram, kit én soha el nem feledek. Vajjon a te bűnszövegádra emlékszel?

4. elbeszélés.

Bement egy tolvaj egy szerzetes lakásába. Bár mennyit keresett is, semmit sem talált és bosszankodott. Értésült arról a szerzetes és a szőnyeget, melyen feküdt volt, útjába dobta, hogy üresen ne távozzék.

Hallottam, hogy jámbor, igaz emberek Ellen szívét nem illetik keservvel. Hát te hogyan jutottál e fokra fel, A ki folyását barátiddal veszekszel?

A tisztalelkűek barátsága, úgy szemben, mint hátad megett, nem olyan, hogy hibádat hátad megett elmondják, míg szemben a tisztellettől megvesznek.

Szemben mint a szélid bárány olyanok, Hát megett meg emberév farkasok.

A ki nekem más hibát kedvteléssel elmondja Hibáidat viszont másnak elmondani lesz gondja.

Mócs Zsigmond
felelős szerkesztő

FIUMEI HITELBANK.

Van szerencsénk a közönség tudomására juttatni, hogy az 1889 évi január hó 1-től kezdve, mindaddig, míg vissza nem vonjuk, a „chèque-számlára“ letétbe helyezett osztrák-magyar értékű bankjegyek évi kamatát 3 3/4% -ra emeljük föl; a letéteményezett értékek kifizetésére vonatkozó feltételek azonban a jövőre nézve is változatlanul megmaradnak, és pedig a következők szerint:

a) 3000 forintig előzetes értesítés nélkül azonnal.
b) 3000 forinttól 10000 forintig egy vagy két napi előzetes értesítéssel.

c) 10000 forintot meghaladó összegekre nézve esetleges megállapodás szerint történik a fizetés.

Meghatározott vagy hosszabb időtartamra elhelyezett összegekre nézve későbbi elhatározásig az évi kamatát 4 1/4% -ra emeljük föl azonban a letétnek előzetes fölvetése esetén a legnagyobb könnyítésekkel járunk el.

Fölemlítjük egyúttal, hogy a délelőtt letéteményezett értékek után minden esetben a kamatokat **ugyanazon naptól kezdve**, míg a délután elhelyezett értékek után a kamatokat **rea következő naptól kezdve** számítjuk.

Bank-utalványokat elvállalunk Budapestre, Bécsbe, Triestbe, Prágába, Brinnbe, Troppauba; Lembergbe és Grácba minden díj nélkül.

Végül van szerencsénk szolgáltatunk bármilyen bank vagy kereskedelmi ügyre nézve a legmértékesebb feltételek mellett fölajánlani.

FIUME 1888 december hó.

A fiumei hitelbank.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A fiumei kikötő keretébe tartozó következő munkálatoknak vállalati utján leendő biztosítása céljából zárt ajánlati versenyárgyalás hirdettük:

1. A Fiumára fakikötő építése.
2. A fiumei nagy kikötőben létesítendő építkezések és pedig:
 - a) A IV. számú molo építése,
 - b) a Rudolf és IV. számú molo közötti és partfalazat felépítése,
 - c) a Mária-Terézia V. szakasz 100 m. hosszban való kiépítése.
 - d) a keleti rakpartnak 20 méterrel leendő kiszélesítése.

A vállalatot szabályozó szerződés tervezete, feltételek, tervek előmérétek, munka átadási jegyzőkönyv tervezete, valamint a munkákra vonatkozó egyéb tájékoztató nyújtó adatok a fiumei kikötő m. kir. építészeti hivatalában (Fiume Cassa Comunale di Risparmio Nr. 470 III. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlattevő köteles magyar nyelven szerkesztett ajánlatában ki jelenteni, hogy a helyi viszonyokat

ösmeri, a szerződés és munka átadási jegyzőkönyv tervezetét, a terveket, általános és részletes építési feltételeket megtekinthette megértette s azokat változatlanul elfogadja.

Az ajánlatot egységáruk alapján teendő.

A megajánlott egységáruk az egyes munkanemeknél elkülönítve, számokkal és betűkkel világosan kiírandók.

Az ajánlatok mintája, a fiumei kikötő m. kir. építészeti hivatalnál megtekinthető.

Az ajánlathoz csatolandó az 150,000 frt szóval egyszáz és ötven ezer forint bántpénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a budapesti m. kir. központi állampénztárnál vagy a fiumei m. kir. fővármihatalnál történt letételt tanúsító pénztári nyugta.

A végrehajtandó munkálatokra két féle ajánlat tehető és pedig:

a) Arra az esetre, ha a munka egymásután következő 5-6-év alatt hajtatik végre, annak kifizetése azonban évenkénti 430.000 azaz négyszázharmincezer frt általánosssal 11-14 év alatt fog eszközölni.

b) Arra az esetre, ha a munka csupán évenkénti legfeljebb 430.000 azaz négyszázharmincezer frt általános összeg erejéig 11-14 év alatt hajtatik végre.

Az ajánlatok 50 kros bélyeggel ellátott, öt pecséttel lezárt borítékban „Ajánlat a fiumei kikötőben tervezett munkálatok végrehajtása“ felirattal a közmunka és közlekedésügyi m. kir. Ministerium segédhivatali igazgatóságához (Budapest V. ker. Akadémia utca 13 szám) vagy a fiumei kikötő m. kir. építészeti hivatalához (Fiume Corso 516 sz.) 1889 évi Január 30-nak déli 12 órájáig nyújtandók be.

A bántpénznek az ajánlatokhoz készpénzben vagy értékpapirokban való csatolása meg nem engedtetik.

A fenti határozatoktól bármi tekintetben eltérő vagy elkésve benyújtott, úgyszintén táviratilag tett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok felbontása, melynél az ajánlattevők jelen lehetnek 1889 évi február 1-én déli 12 órákor fog bizottságilag eszközöltetni a közmunka és közlekedésügyi m. kir. ministerium II. szakosztályában.

Az ajánlatok feletti végleges határozat a közmunka és közlekedésügyi minister által csak nappal azután fog meghozatni, hogy az 1889 évi állami költségvetési törvény szentesítve lett illetve életbe lépett, ezen ideig ajánlattevők ajánlatuk tekintetében kötelezettségben maradnak, emly ideig az ajánlattevők ajánlataikért szavatolnak.

Budapest 1888. december 14.

A közmunka és közlekedésügyi m. kir. minister.

Kiadóulajdonos: MÓCS M.

A „VENDEGLŐSÖK LAPJA“

mely a hazai szállodások, vendéglősök, kávécsok és pincézerek 16 szakbeli intézetének hivatalos közlönye, új évtől fogva ötödik évfolyamába lépett.

Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 50 kr. Az előfizetési pénz **Thász György** szerkesztő és kiadó nevére, Budapest, VIII., Népszínház-utca 16. sz. a. küldendő.

PSEPHOFER J.

gyógyszertár

Bécs, Singerstrasse 15. sz.

„Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsook,

ezelőtt egyetemes labdacsook neve alatt; ez utóbbi alig létezik betegség melyben e labdacsook csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsook számtalanszor, s a legrovidebb idő alatt gyógyulást eredményeztek, 1 doboz 15 labdacsal 21 kr. 1 tegeres 6 dobozzal 1 frt. 5 kr. Bérmentes utánvétküldemény 1 frt. 10 kr.

A pénzösszeg előleges beküldése mellett póstamentes átküldéssel kerül: 1 tegeres labdacsal 1 frt 25 kr., 2 tegeres 2 frt 30 kr., 3 tegeres 3 frt 40 kr., 4 tegeres 4 frt 40 kr., 5 tegeres 5 frt 20 kr., 10 tegeres 9 frt 20 kr. Kevesebbet mint egy tegereset sztküldeni nem lehet.

Valódiának csak azok a labdacsook tekinthetők, melyek utasítása J. Pserhofer neve aláírásával van ellátva, s melyek a doboz fedelén ugyanazon nevalírást hordják veres írásban.

Számtalan levél érkezett melyeknek írói látható mondanak a labdacsookért, melyeknek a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségekben egészlegük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja.

A köszönő levelekből néhányat ide írunk:

Schlierbach, február 17. 1888.
Tekintetes Ur! Alázattal alulírott az ön valóban hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból újabb 4 tegeresnek átküldését kéri. Teljes tisztelettel.
Neueiter Ignaz, gyak. orvos.

Hrasche, Flódnig mellett, 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur! Isten akaratára volt, hogy labdacsoi kesembe kerültek s most ezek eredményéről írok: Beteg ágyamban meghaltam, úgy hogy munkámat nem tudtam többet végezni, s már bizonyosan meghaltam volna hogyha csodálatos labdacsoi engem nem mentettek volna. Isten adja meg érte ez eszer. Van bizalmam hogy labdacsoi egészen visszaadják adni egészségemet, úgy mint másokat is egészségessé tettek.
Kunze Theozia.

Wiener Neustadt 1887. decz. 9.
Tekintetes Ur! Hálás köszönetet mondok ön éves német nyelvben. Ez 5 évig idült gyomorhurutban és vízi betegségben szenvedtem. Előtte kim volt reá nézve s már azt hitte hogy vége lesz. Velelőn egy dobozt kapott az ön labdacsoiból s ezéből hosszabb használat után meggyógyult. Teljes tisztelettel.
Weinzeitzl Josefa.

Mitterinzersdorf Kirchdorf mellett, Felső Austria 1886 január 10.
Tekintetes Ur! Szíve-kegyek postán egy

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

Roblach 1886. febr. 28.
Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tegeres labdacso rendeltem meg Önnél. En úgy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Miniketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 46 évesek vagyunk még. És ime az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel.
List Antal.

BATTARA PÉTER kö- és könyvnyomda